

Monialainen yhteistyö asiantuntijuuden muokkaajana kotouttamistyössä

Näkökulmana poliisin työ

SARI VANHANEN

Kotouttava työ haastaa poliisin ammatillista asiantuntijuutta moninaistuvassa yhteiskunnassa. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten yhteisöjen kanssa tehtävä yhteistyö voidaan nähdä vähemmistöjen osallisuutta edistävänä. Monialainen kotouttamistyö edellyttää ammatillisten osaamisvaatimusten ja organisatoristen rakenteiden tarkastelua osana poliisin ennalta estävää toimintaa.

.....
English summary at the end of the article

Johdanto

Moninaistuva yhteiskunta haastaa eri alojen ammattilaisia tarkastelemaan omaa työtään ja asiantuntemustaan uudella tavalla. Tämä vaikuttaa ammatillisiin osaamisvaatimuksiin ja näkyy niin työn arjessa yleensä (mm. Anis 2008; Hammar-Suutari 2009; Säävälä 2012; Kärkkäinen 2017) kuin poliisin työssä (Tanner 2008; Clements 2006; Björk 2006; 2016).

Monialainen, sektorirajat ylittävä yhteistyö nähdään keskeisenä, eri näkökulmia esiin tuovana työmenetelmänä kotouttavassa työssä (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010, § 31–32). Monialaisella tarkoitetaan yhteistyötä, jossa viranomaisten lisäksi toimijoina on järjestökentän, eri väestöryhmien ja yksityisen sektorin edustajia. Yhteistyöllä nähdään olevan yksittäisiä toimijoita laaja-alaisempia mahdollisuuksia ratkoa uusia ja muuttuvia ongelmia (Isoherranen 2012) sekä rakentaa uudenlaista, jaettua asiantuntijuutta (Palonen ym. 2014).

Tässä artikkelissa tarkastelen monialaista, kotouttavaan työhön liittyvää yhteistyötä poliisityön näkökulmasta ja kysyn, mitä poliisin uudistuva asiantuntijuus tarkoittaa tässä kontekstissa ja mitä tämä mahdollinen ”uusi” edellyttää.

Kotouttavassa työssä monialaisella yhteistyöllä pyritään vahvistamaan vastavuoroista työskentelyä eri toimijoiden kesken. Taustalla on ajatus kaksisuuntaisesta kotoutumisesta eli siitä, että myös vastaanottava yhteiskunta palveluineen muokkaa toimintaansa erilaisten tarpeiden pohjalta (Saukonen 2013; Kivisto & Wahlbeck 2012). Tässä yhteydessä järjestökentän ja kansalaisyhteiskunnan rooli on merkittävä (Pyykkönen 2007; Pyykkönen & Martikainen 2013). Lisäksi puhutaan asiantuntijuuden eri muodoista ja korostetaan kokemusasiantuntijuuden merkitystä (mm. Hiitola ym. 2018).

Yleisesti kotouttavan työn asiantuntijuus nähdään prosessina, joka syvenee vaiheittain. Eri aloilla on keskusteltu siitä, millä tavoin kotouttava työ nähdään suhteessa ammattitaitoon, eli onko kyse yleisestä vai erityisestä ammatillisesta osaamisesta. Suomessa kotouttavan työn kokemuspohja ja tietotaito vaihtelevat sekä alueittain että ammattialoittain (vrt. Sotkasiira 2018). Osaamisvaatimukset ovat osin epäselviä tai voivat näyttäytyä kulttuuristavina ja yleistävinä, universalistisina tulkintoina. Lisäksi työn taustalla vaikuttavat toimijoiden väliset valtasuhteet, luottamuspuhla, asiakkaiden eriarvoisuuden kokemukset sekä eri väestöryhmien kokemaa rakenteellinen syrjintä

(esim. Hagelund 2010; Wrede & Nordberg 2010; Keskinen 2012; Turtiainen 2012).

Poliisin sanastossa ei välttämättä käytetä termiä ”kotouttava työ”. Sen sijaan puhutaan oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen, sisäisen turvallisuuden ja hyvien väestösuhteiden edistämisestä (Poliisilaki 2011; Yhdenvertaisuuslaki 2014; Hyvät väestösuhteet). Yhteistyötä poliisi tekee esimerkiksi alueellisena turvallisuusyhteistyönä, oppilaitosyhteistyönä tai nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen liittyvänä yhteistyönä (Sisäisen turvallisuuden strategia 2017; Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia 2018; Ankkuri-toimintamalli). Näillä eri yhteistyöfoorumilla kotouttavan työn teemat voivat nousta esiin ja korostuvat paikallisten monikulttuurisuusverkostojen työskentelyssä sekä yhteistyössä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten tai uskonnollisten yhteisöjen kanssa (Vanhanen 2018). Arjen turvallisuutta rakennetaan yhteistyössä paitsi eri väestöryhmien kanssa myös vuorovaikutuksessa yksilöiden, perheiden ja eri instituutioiden välillä (Bauman 2001; Tiilikainen 2016; Crawford & Hutchinson 2016).

Artikkeli pohjautuu tutkimukseeni (Vanhanen 2020) laadulliseen aineistoon. Tutkimus käsittelee monialaista yhteistyötä ja jaetun asiantuntijuuden rakentamista kotouttavan työn kontekstissa poliisityön näkökulmasta. Lähestyn yhteistyötä avoimena asiantuntijuutena (Saaristo 2000) sekä työssä tapahtuvana kollaboratiivisena ja informaalina oppimisena (Tynjälä 2008; Palonen ym. 2014; Kärkkäinen 2017). Taustalla on ajatus *jaetun tiedon muodostamiseen osallistumisesta*, jossa sosiaalinen vuorovaikutus rakentaa yhteisesti jaettuja merkityksiä (Blumer 1969). Ammatillisessa osaamisessa kyse on myös työn tunneulottuvuudesta eli tässä yhteydessä siitä, mikä toisaalta motivoi, toisaalta haastaa monialaisen yhteistyön toteutusta (Hochschild 1983; Martin 1999; myös Björk 2008). Tutkimuksessa olen kysynyt, millaista monialaista sidosryhmäyhteistyötä poliisi tekee maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi pai-

kallistasolla¹ sekä millä tavoin monialainen yhteistyö muokkaa poliisin ammatillista asiantuntijuutta. Tässä artikkelissa tarkastelen jälkimmäistä tutkimuskysymystä sekä tuon esiin ehdotuksia yhteistyöosaamisen ja -rakenteiden tunnistamiseen ja kehittämiseen poliisityössä Suomessa.

Yhteistyökäytännöt asiantuntijuuden muokkaajana

Yhteistyö on sekä luonteva että vaativa työmuoto. Yleisesti yhteistyötä perustellaan paitsi kustannustehokkuudella myös yhä pidemmälle erikoistuvan asiantuntijuuden sekä monitahoisten ongelmanratkaisujen kannalta välttämättömänä (Sørensen & Torfing 2011). Myös arkikielessä yhteistyöllä on positiivinen kaiku (Aira 2012, 21). Samalla yhteistyöhön liittyy jännitteitä, päällekkäisyyksiä tai turhauttavana koettua rutinoitumista, minkä vuoksi yhteistyön merkitykseen suhtaudutaan varauksellisesti tai epäillen (mm. Isoherranen 2012).

Yhteistyössä keskeinen osaamisvaatimus liittyy sujuviin vuorovaikutustaitoihin (Wahlström 2011). Lähtökohtaisesti neuvottelu sisältää tietyn, joskus hyvin minimaalisen rajan ylittämistä. Samalla neuvottelu tekee tästä rajasta näkyvän ja nostaa sen yhteiseen keskusteluun. Tavoite ei välttämättä ole löytää selkeää yhteisymmärrystä, vaan pyrkimyksenä on pikemminkin keskinäisen yhteyden rakentaminen tai yhteydenpitoväylän avoimena pitäminen – eli tietty valmius keskinäiseen neuvotteluun, mikäli tähän tulee myöhemmin akuutti tarve (mt., 33).

Samaa aihetta eri näkökulmista lähestyvää, keskustelevaa asiantuntijuutta voidaan kutsua *avoimeksi asiantuntijuudeksi* (Saaristo 2000). Taustalla on ajatus siitä, että eri osapuolten keskinäisiä asemia ei ole etukäteiskirjoitettu tai määritetty valmiiksi, vaan tilannekohtainen asiantuntijuus syntyy keskustelun kuluessa. Avoin asiantuntijuus

1 *Aiemmin olen todennut, että kotoutumisen edistämiseen liittyvä yhteistyö on sekä arkisen tavanomainen osa poliisityötä että useiden risteävien, osin jännitteisten, tavoitteiden leikkauspiste. Monialaista yhteistyötä tehdään toimintaa hallinnoivalla tasolla ja myös tilannekohtaisesti. Tulkinta siitä, milloin yhteistyö nähdään kotouttavana työnä, vaihtelee. Yhteistyön toteutuksessa korostuu ennalta estävä työote. Ongelmat liittyvät työn resursointiin ajankäytön, yhteistyön dokumentoinnin sekä ammatillisen, erityisesti kulttuurien välisen osaamisen suhteen. Toiminta on usein henkilöitynyttä, mikä koetaan luottamuksen rakentamisen kannalta tärkeänä, mutta yhteistyön kehittämistä ajatellen ongelmallisena (Vanhanen 2018).*

toimii silloin, kun vuorovaikutukselle annetaan tilaa eikä osallistujien tietämystä järjestetä hierarkkisesti (mt., 153–156).

Poliisityö voidaan nähdä ihmiskeskeisenä osaamisena ja asiantuntijatyönä, jolle on ominaista ongelmien monisyisyys ja muuttuvien tilanteiden lukutaito (Lipsky 1980; Björk 2012; Huotari & Puttonen 2012). Poliisityön spesifi asiantuntijuus rakentuu eri tavoin riippuen siitä, mistä toiminnan osa-alueesta on kyse. Tässä artikkelissa näkökulma on paikallinen poliisityö ja siihen liittyvä yhteistyö.

Organisatorisena terminä puhutaan poliisin ennalta estävästä toiminnasta, joka ammatillisesti kuuluu ”poliisityön ytimeen” (Heinämäki 2016), joskin toiminnan rakenne ja käytännöt vaihtelevat alueellisesti. Ennalta estävän työn rajanveto suhteessa muuhun poliisityöhön on osittain tulkinnanvarainen ja vaikeasti määriteltävä (Poliisin ennalta estävän työn strategia 2018–2023). Ennalta estävässä poliisityössä toiminta pohjautuu alueelliseen tietoon ja toimintaympäristön tuntemiseen. Tähän liittyvän paikallisen sidosryhmäyhteistyön taustalla on tarve päivittää alueen tilannekuvaa, tuntea eri toimijoita sekä välittää ajankohtaista tietoa eri tahojen kesken (mm. McCarthy 2014).

Haastavaa poliisityössä on tasapainoilu luottamuksen ja skeptisyyden välillä: pyrkiessään edistämään turvallisuutta ja rakentamaan luottamusta eri väestöryhmien kanssa poliisin yhteiskunnallinen rooli legitimiin turvallisuusviranomaisena on samanaikaisesti valvoa ihmisten toimintaa (Björk 2012). Oman haasteensa yhteistyöhön tuo viranomaistyön ja kansalaistoiminnan kohtaaminen, jossa jo lähtökohtaisesti kyse on erilaisista toimivalta- ja vastuukysymyksistä (Rolandsson 2016). Myös tulkinnat liittyen haavoittuvuuden tunnistamiseen vaikuttavat yhteistyökäytäntöihin eli siihen, miten haavoittuvuus määritellään ja tämän myötä yhteistyön painopisteet kohdennetaan poliisityössä (Asquith ym. 2017; myös McCarthy 2014).

Instituutiona poliisi nähdään asenteellisesti yhdenmukaistavana ja erilaisuutta lokeroivana työkultuurina (mm. Korander 2004; Loftus 2010; Uhnoo 2015). Tähän liittyen poliisityön lojaalisuuden kielteiset vaikutukset (pelko, passiivisuus, toistuvat virheet) näyttävät ongelmallisina yhteistyössä tarvittavan luovuuden, itsenäisyyden ja tilannekohtaisen harkintakyvyn sijaan. Poliisin tulisikin vahvistaa aktiivista dialogista osaamista, mikä ei ole valmis taito, vaan se

edellyttää kokemusta ja vaatii harjoittelua (Björk 2016, 45–46).

Vaikka Suomessa luottamus poliisia kohtaan on kansainvälisesti korkea, se vaihtelee henkilötasolla ja väestöryhmittäin (esim. Kääriäinen & Niemi 2014). Epäluottamus pohjautuu kielteisiin kokemuksiin poliisin viranomaistoiminnasta joko Suomessa tai henkilön aiemmassa asuinmaassa (Lyytinen 2019). Lisäksi eri väestöryhmien rakenteellinen syrjintä, rodullistettujen henkilöiden toiseuttava kohtelu ja etninen profilointi heikentävät vähemmistöryhmiin kuuluvien ihmisten halukkuutta kertoa poliisille tapahtuneista rikoksista tai kääntyä poliisin puoleen tarvitessaan apua (Keskinen ym. 2018; vrt. Saari 2009; Tiilikainen 2016; ks. da Silva 2018). Nämä rakenteelliset epäkohdat ja kielteiset kokemukset kuvastavat luottamuksen haasteita ja yhteiskunnallisia jännitteitä, jotka osaltaan vaikuttavat paitsi yhteistyön myös eri väestöryhmien yhdenvertaisuuden, osallisuuden sekä arjen kansalaisuuden rakentumiseen (Vuori 2015; Björgren Cuadra & Fransson 2012).

Työn kautta oppiminen ja työn tunneulottuvuus

Ammatilliseen osaamiseen sisältyvät myös asenteet ja työn tunneulottuvuus. Käsitteellä tunnettyö kuvataan työn edellyttämää tunteiden hallintaa kyseisen työorganisaation määrittämien tavoitteiden mukaisesti (*emotional labor*, Hochschild 1983). Tilannekohtainen tunteidenhallinta nähdään yhtenä vaatimuksena poliisityössä (Martin 1999). Tunnettyö voidaan ymmärtää yksinkertaisesti myös tunteiden läsnäolona sekä tietoisena hyväksymisenä ja hyödyntämisenä työssä.

Arkityöhön liittyvä tunnekokemus on merkittävä osa mielekästä työtä (vrt. Brewis 2008). Tunnekokemus voi olla myönteinen tai kielteinen. Yksittäisissä työtilanteissa itselle uuden kohtaaminen voi synnyttää epävarmuutta. Lisäksi työn hallinnolliset muutokset voidaan kokea kuormittavina. Eli kyse on siitä, miten työtä organisoidaan ja resursoidaan. Tämä korostuu erityisesti siinä vaiheessa, kun yhteisiä työkäytäntöjä ei vielä ole tai niitä vasta rakennetaan (mm. Chan 2007).

Vastaavaa epävarmuutta voidaan kohdata monialaisessa, kotouttavassa yhteistyössä, johon liittyy uudenlaisen työtavan rakentamista niin yksittäisen työntekijän kuin myös yhteistyöverkoston kannalta. Tällöin oppiminen tarkoittaa toisaalta tietoista, mutta myös epäsuoraa, implisiittistä oppimista sekä tilanteesta syntyvää kokemuspohjaista tietoa (Tynjälä 2008; Kärkkäinen 2017). ”Uu-

den” kohtaaminen tekee asiantuntijuuden itsensänselvyyteen särön, joka voi olla kiusallista, mutta myös oivaltavaa; uuden oppiminen edellyttää muutosta sekä tieto- että kokemusrakenteissa sekä uudelleen tulkintojen tekemistä (mm. Arvaja & Malinen 2013).

Aineisto ja analyysi

Artikkeli pohjautuu tutkimukseni primääriaineistoon, joka on muodostettu poliisien puolistrukturoiduista yksilö- ja fokusryhmähaastatteluista (N = 15; yksi fokusryhmä). Haastattelut on koottu viiden poliisilaitoksen alueelta sekä yhdestä muusta yksiköstä Suomessa marraskuun 2015 ja elokuun 2017 välisenä aikana.

Aineistonkeruun lähtökohtana oli löytää henkilöitä, joilla on omakohtaista kokemusta paikallisesta, monialaisesta yhteistyöstä. Näin ollen aineisto ei kuvaa organisatorisesti tiettyä poliisityön toimintaa, vaan haastateltavaksi valikoituneet poliisit työskentelivät eri työtehtävissä, kuten kenttäpartiossa tai -valvonnassa, aluepoliisina, nuorten rikostutkinnassa, ennalta estävässä toiminnassa tai ulkomaalaispoliisina. Osa toimi päällystötehtävissä (kenttä- tai tutkintaryhmä, laajempi yksikkö) ja oli tiiviissä yhteydessä käytännöntason työhön. Yhteistyössä he ovat olleet mukana joko toimenkuvansa tai oman kiinnostuksensa pohjalta. Haastateltavien työkokemus vaihteli viidestä vuodesta yli 30 vuoteen. Yksilöhaastatteluissa kolme oli naisia. Fokusryhmähaastattelussa yksi osallistujista oli nainen, muut miehiä. Kaksi haastattelukeskustelua käytiin ruotsiksi, muut suomeksi.

Haastateltavien tavoittamisessa olen hyödyntänyt nk. lumipallomenetelmää. Eri poliisilaitoksilta kootulla aineistolla pyrin kokoamaan esimerkkejä sekä yhteistyökäytäntöjen yhtäläisyyksistä että alueellisista eroista.

Hyvän tieteellisen käytännön mukaan korostin jo haastattelua sovittaessa tutkimuksen luottamuksellisuutta sekä tietojen anonymisointia henkilö- ja paikkakuntatasolla. Kertasin nämä vielä haastattelutapaamisen alussa. Yhteydenottovaiheessa kerroin Poliisihallituksen tutkimusluvasta, jonka perusteella henkilön oli mahdollista osallistua tutkimukseen työajalla oman kiinnostuksensa ja vapaaehtoisuutensa pohjalta.

Kaikki haastattelut on nauhoitettu ja litte-roitu. Suorissa lainauksissa käytän numeroitua

koodia tiettyyn haastatteluun viitaten (H1, H2 jne.). Kaikki aineistolainaukset olen kääntänyt suomeksi.

Aineiston analyysi perustuu kriittiseen lähilukuun. Aluksi olen käynyt haastattelut läpi ilman valmiita luokitteluja ja tämän jälkeen jäsentänyt aineistoa rinnakkain sekä siitä esiin nousseiden teemojen että teoreettisen viitekehyksen kautta (mm. Creswell 2013). Käyttämistäni analyttisistä kategorioista kerron tarkemmin seuraavassa luvussa.

Kolme näkökulmaa

Analysoin poliisityön ammatillista asiantuntijuutta suhteessa paikalliseen, monialaiseen yhteistyöhön kolmesta näkökulmasta. Olen nimenyt nämä haastatteluista tiivistettyjen lainausten pohjalta otsikoilla, jotka kuvaavat kyseisen teeman ydintä.

Aluksi tarkastelen asiantuntijuutta alueellisen toimintaympäristön tuntemisena. Tämän myötä yhteistyön painopisteet määrittävät alueellisen tiedon pohjalta ja vaikuttavat siihen, millaisia lähtökohtia, mahdollisuuksia ja rajauksia yhteistyölle rakentuu. Tarkastelu liittyy osaamisen ja asiantuntijuuden tarkasteluun, ei siis poliisityön organisatoriseen näkökulmaan, vaikka nämä nivoutuvat toisiinsa. Toiseksi kuvailen yhteistyökokemuksia suhteessa poliisin ammatilliseen autonomiaan. Käyn läpi huomioita siitä, miten poliisin rooli rajautuu ja millä tavoin poliisityön ammatillinen erityisyys korostuu yhteistyökäytännöissä. Kolmanneksi käsittelen yhteistyökokemuksia työn tunneulottuvuuden näkökulmasta.

Kun reinikaismainen työote ei riitä

Poliisityössä alueellinen tieto on keskeistä. Toimintaympäristössä tapahtuva muutos vaikuttaa työn painopisteiden arviointiin myös paikallisen yhteistyön osalta. Otsikolla ”kun reinikaismainen työote ei riitä” viittaatan moninaistuvan yhteiskunnan vaikutuksiin paikallisessa poliisityössä eli siihen, millä tavoin yhteistyön resursointi, tietyn alueen tarpeet ja toiminnan linjaukset määritellään. Käytännössä kyse on siitä, millä tavoin yhteistyötä sekä tavoitteina että käytännön työnä linjataan, kuten alla olevassa lainauksessa todetaan:

Sen on jo huomattu, että tää toimintaympäristö muuttuu jo vuodessa todella paljon. Varmaan nää samat aiheet on pinnalla, nää nuoret, eri kieli- ja kulttuuritau-

taiset perheet, ja varmaan ekstremismi. (...) joka vuosi me ollaan meidän toimintaa suunnattu pikkasen uudestaan. (H3)

Toiminnan seuranta ja arviointi on jatkuvaa sekä poliisityön omien tavoitteiden että työympäristössä esiin nousevien muuttuvien tilanteiden ja tarpeiden pohjalta. Jotta alueellisen toiminnan painopisteitä voidaan arvioida, tarvitaan erilaisia näkemyksiä sekä sidosryhmien kautta kootua tietoa.

Tutkimusaineistossa kysymystä yhteistyöstä pidetään liki itsestäänselvytenä. Poliisi tekee yhteistyötä sekä viranomaisten että järjestökentän kanssa. Poliisi nähdään ”kokoavana voimana” (H3) samalla kun pyrkimyksenä on saada erilaisia toimijoita mukaan arjen turvallisuuden edistämiseen.

On yritetty antaa ymmärrystä ja näkemystä siihen, että miten kukanenkin toimija voi omalta osaltaan olla mukana siinä turvallisuusyhteistyössä. Sen ei todellakaan tarvii olla sen ennalta estävän toiminnan poliisivetoista. Se on vaan niin helposti Suomessa, että huudetaan sitä poliisia apuun moneen eri tilanteeseen. (H14)

Alueellisessa turvallisuusyhteistyössä poliisin rooli ja erityisesti yhteistyön vetovastuu vaikuttavat selkeiltä muiden toimijoiden näkökulmasta, vaikka poliisi pyrkii jakamaan vastuuta yhteisesti. Jatkuva, jopa lisääntyvä tarve ”huutaa poliisia apuun”, kuten haastateltava tilannetta kuvailee, edellyttää toiminnan arviointia ja rajaamista sen mukaan, milloin poliisi on yhteistyössä mukana.

Ennalta estävän poliisityön kannalta yhteistyön tavoite on ratkaista erilaisia tilanteita jo ennen kuin niistä tulee ”poliisiasioita”. Esimerkiksi nuoriin liittyvän yhteistyön rajanveto sen suhteen, panostetaanko poliisin työresurssija laajalle kohderyhmälle, mahdollisesti syrjäytymisvaarassa oleviin vai jo rikoksen tehneisiin nuoriin, on yksi kysymys, jota haastateltavat pohtivat oman ammatillisen roolinsa kautta (vrt. McCarthy 2014).

Kyllähän meillä pitää omassakin roolissa miettiä sitä, että missä meidän (...) toimivaltarajat menee. Ja että me hoidetaan tietyt asiat niiden neuvojen, kehoitusten ja käskyjen kautta, mutta sitte on menetelmät, jotka toissaan tarkottaa sitä, että sit me mennään tänne rikoslain puolelle, sinne sanktiomenetelmäpuolelle. (H15)

Lainaus kuvastaa työn ja yhteistyön jatkuvaa puntarointia, mutta myös asiantuntijuuden tietoista pohdintaa. Samalla poliisin ammatillinen autonomia näyttyy vahvana tilannekohtaisen arvioinnin pohjana.

Edellä kuvatun rajaamisen rinnalla poliisi pyrkii rakentamaan uusia yhteistyösuhteita. Keskustelu-

yhteys ja kanssakäyminen eri kieli- ja kulttuuritaustaisten yhdistysten sekä uskonnollisten yhteisöjen kanssa nähdään yhtenä osana alueen toimijoiden tuntemista. Yhteistyöaiheet vaihtelevat yhteisön esiin nostamista huolenaiheista suomalaisen yhteiskunnan toimintoihin, oikeus- ja normijärjestykseen sekä vanhemmuuden ja kasvatuksen kysymyksiin. Samalla poliisi haluaa välittää ”signaalia yhteisöjen suuntaan, että niistä ollaan kiinnostuneita” (H6) sekä tällä tavoin vahvistaa ”yhteenkuuluvuuden tunnetta eriytymisen sijaan” (H6).

Paikallista yhteistyötä tekevät poliisit arvostavat järjestökentän asiantuntemusta ja näkevät järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön sillanrakentajana eri tilanteissa. Ruohonjuuritasolla poliisin omat keinot ratkaista ongelmatilanteita tai välittää tietoa ovat rajallisia, kuten haastateltava toteaa:

Kyl me tehdään ihan jatkuvasti muitten kanssa töitä. Ei pelkästään viranomaisten, vaan nimenomaan näitten järjestöjen kanssa, ja on todettu että siellä on ihan valtava kapasiteetti. Hirveesti niinku tahtoa ennen kaikkea. (H5)

Haastatteluissa tulee esiin poliisin kannustava asenne paikallisten toimijoiden keskinäistä toimintaa kohtaan. Tämän voi ajatella liittyvän eri yhteisöjen osallisuuden sekä laajemmin kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen, johon myös kaksisuuntaisella kotoutumisella pyritään (vrt. Vuori 2015).

Eri kohderyhmille madalletaan sitä asiaa, että ne vois ruveta toimimaan yhdessä. Ilman että joku viranomaisen yläpuolella rupee säätelemään sitä. (H15)

Toimintaympäristön muuttuessa yhteistyön painopisteitä kohdennetaan erilaisten ajankohtaisten kysymysten pohjalta. Tämä edellyttää paitsi toiminnan arviointia myös haavoittuvuuden määrittelyä sidosryhmäyhteistyön avulla (Asquith ym. 2017). Haastatteluaineiston kokoaminen osui ajankohtaan, jolloin Suomeen hakeutui poikkeuksellisen suuri määrä turvapaikanhakijoita. Tämä vaikutti sekä valtakunnallisesti että paikallisesti poliisityön resurssihin, kun poliisin eri tehtävistä siirrettiin työvoimaa turvapaikkahakemusten vastaanottoon (Poliisin vuosikertomus 2015). Samalla tilanne heijastui paikallisiin yhteistyökäytäntöihin eri viranomaisten, järjestökentän toimijoiden sekä turvapaikanhakijoiden majoituskohteiden henkilöstön ja asukkaiden kanssa (Lyytinen 2019).

Kuten yksi haastateltavista toteaa, paitsi ”tavallinen” poliisityö, eli hänen kohdallaan ennalta estä-

vä toiminta, myös kotoutumisen edistämiseen liittyvä yhteistyö voivat liittyä eri vaiheisiin:

Tää [tavallinen] työ on enemmän semmosta kasvatuksellista asiaa ja kulttuurista asiaa. On tehty 2015 tulleiden turvapaikanhakijoiden kanssa, ja kiintiöpakolaisten suuntaan, ja tällaisten henkilöiden kanssa, jotka on täällä meidän yhteiskunnassa jo toista tai kolmatta sukupolvea. (H15)

Yllä oleva huomio kyseenalaistaa määrittelyä ja rajanvetoa kotouttavassa työssä, joka Suomessa alkaa virallisesti, kun oleskelulupa on myönnetty (Laki kotoutumisen edistämisestä 2010). Samalla kommentti korostaa herkkyyttä tilannekohtaiselle osaamiselle riippuen siitä, mistä kotoutumisprosessin vaiheesta on kyse. Alueellisten erojen ja työn toimintaympäristöjä koskevien muutosten rinnalla myös tämä seikka perustelee sitä, minkä vuoksi yksiviivaista ohjeistusta poliisin yhteistyökäytännöille ei ole mielekästä luoda – vaikka yhteisiä raameja toiminnalle ja sen tavoitteille tuleekin asettaa. Myös poliisityössä mielekäs yhteistyö vaatii erityistä hienovaraisuutta ja joustavaa työotetta (Lipsky 1980) sekä avointa asiantuntijuutta ajan- tasaisen kokonaiskuvan ja erilaisten yhteistyökäytäntöjen rakentamiseksi (vrt. Saaristo 2000).

Poliisi tekee poliisin työtä

Poliisityön ammatillinen autonomia nousee esiin yhteistyötä kuvailevissa haastatteluissa. Vahva ammatillinen tietoisuus näyttäytyy yhteistyössä selkeänä samalla, kun pyrkimyksenä on rakentaa avointa kanssakäymistä ja hakea yhteisiä ratkaisua eri tilanteisiin. Osin tätä perustellaan työn resursointiin liittyen, kuten alla olevassa lainauksessa haastateltava toteaa:

Oleellista on muistaa, että me ei tehdä toisen työtä, koska se on hukkaresurssia. Yhteistyöhän ei oo sitä, että toinen tekee toisen työtä (...). Täytyy löytää missä on ne kohdat, jossa tehdään yhteistyötä. (H3)

Yhteistyökohtien ja -tarpeiden arviointi suhteessa työn rajaamiseen liittyy paitsi ammatilliseen asiantuntijuuteen myös aiemmin mainittuun alueellisen toimintaympäristön tuntemiseen. Poliisi on mukana yhteistyössä, mikäli kyse on heidän työtään koskevasta tilanteesta tai aiheesta, jossa poliisityön näkökulmaa tarvitaan. Samalla kyse on eri toimijoiden välisestä työnjaosta. Konkreettisesti rajanveto tulee näkyväksi esimerkiksi sanaston ja eri lähestymistapojen kautta.

Tietyllä tavalla me ollaan ammattimme rajoittamia kaikki. Sosiaalityöntekijällä on sosiaalityöntekijän näkökulma, poliisilla poliisin, ja niin edelleen. Poliisin sanastoa on laitton maahantulija, luvaton oleskelija, käännytettävä, maasta poistettava. Sosiaalityöntekijän sanastoa on oleskeluluvaton, paperiton, ja niin edelleen. Pikkuksen aukaistais siinä silmiä, siinä se on. (H8)

Yllä olevan lainauksen lopussa oleva toteamus ”pikkusen aukaistais siinä silmiä” liittyy haastateltavan pohdintaan siitä, mitä toimiva yhteistyö edellyttää hänen oman työnsä kannalta. Kyse on paitsi eri ammattiryhmien ja muiden toimijoiden välisten näkökulmaerojen tunnustamisesta, myös siitä, millä tavoin yhteistyössä pyritään sekä säilyttämään että ylittämään nämä erot. Tämä tulee esiin myös järjestökentän ja eri etnisten yhteisöjen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Tavoite on rakentaa luottamusta ja vastavuoroista kanssakäymistä, jotta poliisin puoleen osattaisiin kääntyä kriittisissä tilanteissa. Samanaikaisesti poliisin rooli on puuttua esiin tuleviin ongelmiin. Tätä ammatillista ambivalenssia (vrt. Hagelund 2010) yksi haastateltava pohtii vakavan väkivallan uusiutumisen riskiä käsittelevän yhteistyöverkoston kautta:

Mää sanoisin, että mun on velvollisuus, mä en voi mennä sinne tilaisuuteen, että mä taputtelisin niitä asioita vähän niinku tasaseks ja sanoisin että no, jos joku kertoo, että häntä on pahoinpidelty useamman vuoden, vaikka maahanmuuttaja tai joku, niin mulla ei ole valintaa, että mä voisin sanoa että ”no, tää oli tämmönen keskustelu”, meen tuonne työpaikalle ja unohtaisin sen jutun. Mulla on se velvoite tehdä siitä rikosilmoitus. (H15)

Tilannekohtainen tulkinta ja ammatillinen vastuu näyttäytyvät yhteistyön kuvauksissa (vrt. Lipsky 1980). Kuitenkin yhteistyön edellyttämä ammatillinen osaaminen jää tarkemmin määrittämättä, vaikka tämä haastateltavien mielestä ”itsestään selvänä” pidettävä työ vaatii monitahoista ammattitaitoa. Osaamista kuvaillaan vuorovaikutuksena, joka rakentaa yhteyksiä poliisin ja muiden toimijoiden kesken: ”et ihmiset pitää tuntee, ei siinä oo sen ihmeellisempiä juttui” (RH). Vastaavasti eri yhteisöjen avainhenkilöt osaavat olla yhteydessä poliisiin silloin kun heillä on herännyt huoli esimerkiksi jonkun henkilön käytöksestä tai yhteisössä esiin tulleista asioista. Yhteistyökäytännöissä poliisityön ammatillisuus edellyttää sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutusosaamista samalla kun työn rajat näyttäytyvät selkeinä.

Tällä porukalla on annettu erityiseks tehtäväks löytää niitä kontakteja maahanmuuttajista ja niistä yhteisöistä. Mut sekin on niin paljon persoonakysymys kuka sii-

hen pystyy. Ja sekin on, maahanmuuttajilla on erityisen tarkka, tuntuu olevan se, että mikä se on se ihminen sen haalarin sisällä. (H7)

Haastatteluissa toistuu kuvaus siitä, kuinka kulttuuritietoista osaamista ei välttämättä nähdä erillisenä taitona, vaan pikemminkin henkilökohtaisena kiinnostuksena ja avoimuutena erilaisten näkemysten kohtaamiseen (Hiitola ym. 2018). Samoin korostetaan sitä, kuinka poliisiopiskelijoiden olisi hyvä jo opintojensa aikana tutustua ennalta estävän toiminnan työmenetelmiin ja monialaiseen yhteistyöhön. Tämä nähdään tärkeänä, jotta ensimmäiset kokemukset työstä eri vähemmistöryhmien edustajien kanssa eivät leimaudu ainoastaan kielteisinä, vaan luovat kokemuspohjaa proaktiiviselle yhteistyölle jatkossa (vrt. Wieslander 2014).

Ehkä se todellisuus on jossain siinä välissä

Ammatillisena osaamisena monialaiseen yhteistyöhön liittyy työn tunneullottuvuus (Hochschild 1983). Tätä kuvastavat epävarmuuden kohtaaminen, luottamuksen vaiheittaisuus sekä erilaisten ennakoasenteiden työstäminen. Lisäksi yhteistyön ”näkyttömyys” suhteessa muuhun poliisi-työhön tulee esiin pohdintoina siitä, miten yhteistyöosaamista ja -käytäntöjä arvostetaan ja tehdään näkyväksi tulostavoitteisessa, numeerisesti mitattavassa ja raportoitavassa työssä (Vanhanen 2018).

Tämän luvun otsikko viittaa yhteistyöesimerkkiin, jossa haastateltava oli kutsuttu keskustelemaan seurakunnan työntekijöiden kanssa tuolloin ajankohtaisista, turvapaikanhakijoiden vastaanottoon ja turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Tämän pohjalta haastateltava pohtii tilaisuudessa kuulemaansa ”sinisilmäisyyttä” ja ”pelkkää positii- vista auttamista” sekä toisaalta sitä, kuinka työ vaikuttaa hänen omaan maailmankuvaansa. Samalla hän mietti, millä tavoin poliisityössä koetut kielteiset kohtaamiset voivat johtaa kyynistymiseen, mikäli tätä ei itse tiedosta:

Ei sais olla liian sinisilmäinen. (...) Mää ymmärrän sen hyvin, että samalla se herätti niinku itteensäkin, että kun mä nään paljon negatiivista ja tiedän kaikki tapahtumat tai nää ihmiset, sit se lataa ittee niinku liikaa. Et ei sekään oo todellisuus. (...) Tausta tekee sen miten sen asian näkee. (...) Se iski vasten kasvoja hetken, et mites nää nyt ymmärtää tän asian. Mut sitte myös tajus, että ei se niinku se munkaan näkemys, ei se välttämättä oo se oikee näkemys tähän. Että he on täällä ja mä oon täällä [näyttää käsillään eri suunnat] kattomassa sitä tilannetta. Mut en mä tiedä kuka sen sitte näkis niinku oikein. (H9)

Haastatteluissa yhteistyön merkitystä ja erilaisen asiantuntijuuksien kohtaamista luonnehditaan oman näkökulman ja ammatillisen tiedon laajentamisena, myös eettisenä maailmankuvan pohdintana, kuten edellä kuvatussa lainauksessa (Clements 2006, 55-61). Ammatillisen osaamisen kannalta yhteistyö eri kieli- ja kulttuuritaustaisten yhteisöjen kanssa koetaan mielenkiintoisena ja omaa asiantuntijuutta rikastuttavana:

Parasta on varmaan poliisin kannalta se, että oppii uusia kulttuureita ja uusia tapoja, sitä kautta tutustuu ihan uuteen porukkaan sillä tavoin, että se on rikasta. Sitte jos pystyy vielä luomaan sellaisia luottamuksellisia suhteita, niin se on palkitsevaa. (H3)

Yhteistyön kautta koetussa oppimisessa kyse on arjessa työn kautta tapahtuvasta oppimisesta (Tynjälä 2008). Tärkeänä pidetään omia vaikutusmahdollisuuksia ja toiminnan joustavuutta. Yhteistyö edellyttää avoimuutta ja kiinnostusta:

Ei oo mitään valmiita sapluunoita, sä joudut ite oikeesti miettiin mitä asioita teet (...) tää on motivoitunut porukka, samanmielisiä sakkia. (H6)

Kuten yllä olevassa lainauksessa haastateltava kertoo, monialainen yhteistyö on motivoivaa, mikäli työn hallinnolliset rakenteet mahdollistavat sen toteutusta. Vastaavasti kuormittavana kuvailaan yhteistyön linjauksiin tai rakenteisiin liittyvät epäselvyydet (Chan 2007; Rolandsson 2016). Ongelmallisena haastateltavat kokevat epätietoisuuden yhteistyön vaikutuksista sekä siitä, millä tavoin he lopulta tulevat ymmärretyksi. Tässä mielessä esimerkiksi sukupuolten väliseen tasa-arvoon, henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja itsemääräämisoikeuteen sekä perheen auktoriteettisuhteisiin liittyviä keskustelunaiheita pidetään tärkeinä, mutta myös vaativina (McCarthy 2014; vrt. Keskinen 2012).

Luottamuksen vaiheittaisuus tarkoittaa sitä, että vaikka osa yhteistyökäytännöistä on pysyviä ja niihin liittyy tiettyä jatkuvuutta, on yhteistyö myös tilannekohtaista ja satunnaista. Tähän vaikuttavat aiemmin mainitut alueellisen poliisityön painopisteet sekä työn organisatoriset rakenteet. Etnisten yhdistysten tai uskonnollisten yhteisöjen kanssa tehtävä yhteistyö voi edellyttää luottamuksen rakentamista aina uudelleen, esimerkiksi henkilö- vaihdosten tai julkisessa keskustelussa esiin nousseiden kriittisten kommenttien vuoksi.

Aineiston pohjalta näyttää siltä, että kotouttava yhteistyö edellyttää paitsi uudenlaista jäseny-

tä osana poliisityön kokonaisuutta myös henkilökohtaista motivaatiota. Yhteistyö vaatii aikaa. Samalla kanssakäyminen, yhdessä koottu tieto sekä erilaiset yhteydet nähdään mielekkäänä pohjana myöhemmin ajankohtaisiksi tulevia työtehtäviä varten. Haastateltavien mielestä monialainen yhteistyö nähdään merkityksellisenä myös poliisin sisäisen yhteistyön kannalta.

Yhteistyö edellyttää ”itselle uuden” huomioimista ja asiantuntijuuden pohdintaa, mikä osaltaan haastaa poliisityön ammatillista autonomiaa (Sørensen & Torfing 2011). Samalla tämä eri näkemysten kohtaamiseen liittyvä hämmennys voi näyttäytyä arkisen sattumanvaraisena oppimisena. Tunnetasolla merkittävää on se, mitä kokemus ”teen työni hyvin” eri tilanteissa tarkoittaa (Hochschild 1983; Martin 1999) ja miten yhteistyössä muotoutuvaa osaamista arvostetaan laajemmin työyhteisössä.

Johtopäätökset ja keskustelu

Monialainen yhteistyö korostuu kotouttavassa työssä. Tässä artikkelissa olen tarkastellut paikallisia yhteistyökäytäntöjä poliisityön näkökulmasta kysyen, miten yhteistyö mahdollisesti vaikuttaa poliisin asiantuntijuuteen. Artikkelissa lähestyn poliisin viranomaistyötä vastavuoroiseen yhteistyöhön ja luottamuksen edistämiseen pyrkivänä toimintana (Björkgren Cuadra & Fransson 2012). Sen lisäksi että Suomessakin tunnustetaan rakenteellinen syrjintä ja rodullistavat, systeemiset ongelmat (Keskinen ym. 2018), on mielestäni tärkeä tuoda esiin myös *toiseutta purkavia* työkäytäntöjä.

Tekemäni analyysi on yksi tapa jäsentää yhteistyön merkitystä poliisityössä. Käytännön työssä tutkimusaineistosta erittelemäni kategoriat – alueellisen toimintaympäristön tuntemus, ammatillisen autonomian merkitys sekä työn tunneulottuvuus – eivät ole erillisiä, vaan ne toteutuvat yhtä aikaa tai limittäin.

Ensinnäkin alueellisen tiedon pohjalta paikallinen sidosryhmäyhteistyö on sekä jatkuvaa että muuttuvaa: yhteistyötä rajataan samanaikaisesti kun yhteyksiä rakennetaan uusien, toimintaympäristössä esiin nousevien tarpeiden pohjalta. Joustavuuden rinnalla poliisityön autonomian merkitys korostuu ja rajanveto ammatilliseen rooliin on selkeä (vrt. Korander 2004; Isoherranen 2012).

Toiseksi monialainen yhteistyö sekä vahvistaa että haastaa poliisin ammatillista asiantuntijuutta. Yhteistyö vaatii ammatillisesti tietoista mutta samalla avointa työtettä ajantasaisen kokonaiskuvan ja vastavuoroisten yhteistyökäytäntöjen rakentamiseksi. Toimiva yhteistyö mahdollistaa uuden tiedon ja kokemuspohjan rakentumista (Tynjälä 2008; Arvaja & Malinen 2013) sekä tilannekohtaisesti myös eri osapuolten yhteisesti jaettua asiantuntijuutta (Saaristo 2000) – tosin tässä yhteydessä ainoastaan poliisityön kokemusta kautta katsottuna.

Työn tunneulottuvuus (Hochschild 1983) näyttäytyy myönteisinä ja ristiriitaisina kokemuksina. Yhteistyö nostaa esiin työn eettisyyttä ja työntekijän maailmankuvaa sivuavaa pohdintaa. Samalla henkilökohtainen kiinnostus ja motivaatio korostuvat erityisesti eri kieli- ja kulttuuritaustaisten tai uskonnollisten yhteisöjen kanssa tehtävässä työssä. Yhteistyön henkilöityminen on ymmärrettävää, mutta myös kuormittavaa ja yhteistyön kehittämisen kannalta haavoittuvaa.

Mutta mitä tämä tarkoittaa konkreettisesti? Tulostavoitteisessa työssä ”itsestäänselvänä” koettu, mutta tarkemmin määrittelemätön yhteistyö ja sen myötä syntyvä osaaminen ovat vaarassa jäädä näkymättömäksi työksi. Tämä edellyttää nykyistä selkeämpää yhteistyökäytäntöjen jäsenystä sekä asiantuntijuuden tunnistamista osana poliisityön kokonaisuutta. Tunnistamisen lisäksi on syytä vahvistaa proaktiivisen yhteistyön laadullista seurantaa ja arvoitinta.

Monialaisen yhteistyön merkitystä ja ammatillisia vaatimuksia tulisi käsitellä poliisin eri koulutusasteilla nykyistä vahvemmin. Lisäksi erillisyyttä muusta toiminnasta voitaisiin purkaa sekä vastaavasti osaamista vahvistaa esimerkiksi ammatillisen mentoroinnin avulla.

Monialaiseen yhteistyöhön sisältyy mahdollisuus eri väestöryhmien osallisuuden ja keskinäisen luottamuksen vahvistamiseen (vrt. Vuori 2015). Yhteistyö voi toimia epäluottamusta purkavana ja dialogisena käytäntönä, joka samalla laajentaa poliisityön asiantuntijuutta – ei satunnaisena poikkeuksena, vaan tietoisesti haltuunotettuna osaamisena. Yksittäisten henkilöiden sitoutumisen sijaan kyse on laajemmasta, poliisityöhön liittyvää kysymyksestä.

KIRJALLISUUS

- Aira, Annaleena (2012) Toimiva yhteistyö. Työelämän vuorovaikutussuhteet, tiimit ja verkostot. *Jyväskylä Studies in Humanities* 179. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Anis, Merja (2008) Sosiaalityö ja maahanmuuttajat: Lastensuojelun ammattilaisten ja asiakkaiden vuorovaikutus ja tulkinnat. Helsinki: Väestöntutkimuslaitoksen julkaisusarja D 47/2008.
- Ankkuritoiminta. https://sisainenturvallisuus.fi/artikkeli/-/asset_publisher/nuorten-rikollisuuden-ennaltaehkaisy (luettu 13.3.2019)
- Arvaja, Maarit & Malinen, Anita (2017) Dialoginen oppiminen aikuisopiskelijan näkökulmasta. Teoksessa Juha T. Hakala & Kari Kiviniemi (toim.) Vuorovaikutuksen jännitteitä ja oppimisen säröjä. Aikuiskasvatustieteen haasteiden äärellä. Kokkola: Jyväskylän yliopisto Kokkolan yliopistokeskus Chydenius.
- Asquith, Nicole L. & Bartkowiak-Théron, Isabelle & Roberts, Karl A. (eds.) (2017) *Policing Encounters with Vulnerability*. Cham: Palgrave Macmillan.
- Bauman, Zygmunt (2001) *Community. Seeking Safety in an Insecure World*. Cambridge: Polity Press.
- Björk, Micael (2006) Ordningsmakten i stadens periferi. En studie av polisiära gänginsatser i Göteborg 2004–2005. Eslöv: Brutus Östlings Bokförlag Symposium.
- Björk, Micael (2008) Fighting Cynicism. Some Reflections on Self-Motivation in Police Work. *Police Quarterly* 11 (1), 88–101.
- Björk, Micael (2012) Fem punkter om polisen och tillitens flyktiga natur. I Carin Björgren Cuadra & Ola Fransson (red.) *Tillit och förtroende. Ständiga utmaningar för professionella*. Malmö: Gleerups, 109–130.
- Björk, Micael (2016) Den stora polisreformen. Fem arbetspapper. Lund: Studentlitteratur.
- Björgren Cuadra, Carin & Ola Fransson (red.) (2012) *Tillit och förtroende. Ständiga utmaningar för professionella*. Malmö: Gleerups.
- Blumer, Herbert (1969) *Symbolic Interactionism. Perspective and Method*. Berkeley: University of California Press.
- Brewis, Kielo (2008) Stress in the Multi-ethnic Customer Contacts of the Finnish Civil Servants. *Developing Critical Pragmatic Intercultural Professionals*. *Jyväskylä Studies in Humanities* 103. Jyväskylä: University of Jyväskylä.
- Chan, Janet B. L. (2007) Police Stress and Occupational Culture. In Megan O'Neill & Monique Marks & Anne-Marie Singh (eds.) *Police Occupational Culture: New Debates and Directions*. Oxford: Elsevier JAI, 129–151.
- Clements, Phil (2006) *Policing a Diverse Society*. Oxford: Oxford University Press.
- Crawford, Adam & Hutchinson, Stewen (2016) Mapping the Counters of "Everyday Security": Time, Space and Emotion. *British Journal of Criminology* 56 (6), 1184–1202.
- Creswell, John W. (2013) *Qualitative inquiry & Research design. Choosing among five approaches*. New York: Sage.
- Hagelund, Anniken (2010) Dealing with the Dilemmas: Integration at the Street-level in Norway. *International Migration* 48 (2), 79–102.
- Hammar-Suutari, Sari (2009) Asiakkaana erilaisuus – Kulttuurien välisen viranomaistoiminnan etnografia. Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja 147. Joensuu: Joensuun yliopisto.
- Hiitola, Johanna & Anis, Merja & Turtiainen, Kati (toim.) (2018) *Maahanmuutto, palvelut ja hyvinvointi. Kohtaamisissa kehittyviä käytäntöjä*. Tampere: Vastapaino.
- Heinämäki, Anna-Kaisa (2016) Ennalta estäminen kuuluu poliisitoiminnan ytimeen. Teoksessa Vesterbacka, Marko (toim.) *Kun isolla kengällä astuu, jää iso jälki. Kahdeksantoista näkökulmaa poliisin työhön*. Lukemisto Poliisiammattikorkeakoulun valintakokeita varten 2016–2017. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu, 67–76.
- Hochschild, Arlie Russell (1983) *The Managed Heart. Commercialization of Human Feeling*. Berkeley: University of California Press.
- Huotari, Vesa & Puttonen, Eeva (2012) Poliisin sisäisen toimintaympäristö. Teoksessa Honkonen, Risto & Vesa Mutttilainen (toim.) *Poliisin toimintaympäristö: Poliisiammattikorkeakoulun katsaus 2012*. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu, 121–131.
- Hyvät väestösuhteet. Oikeusministeriö <https://yhdenvertaisuus.fi/hyvatvaestosuhteet.fi> (luettu 4.3.2019)
- Isoherranen, Kaarina (2012) Uhka vai mahdollisuus – moniammatillista yhteistyötä kehittämässä. Helsingin yliopisto Sosiaalitieteiden laitos. Sosiaalitieteiden laitoksen julkaisuja 2012:18. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Keskinen, Suvi (2012) Kulttuurilla merkityt toiset ja universaalien kohtelun paradoksi väkivaltatyössä. Teoksessa Suvi Keskinen & Jaana Vuori & Anu Hirsiaho (toim.) *Monikulttuurisuuden sukupuoli. Kansalaisuus ja erot hyvinvointiyhteiskunnassa*. Tampere: Tampere University Press, 291–320.
- Keskinen, Suvi & Alemanji, Aminkeng Atabong & Himanen, Markus & Kivijärvi, Antti & Osazee, Uyi & Pöyhölä, Nirosha & Rousku, Venla (2018) *Pyhäytetyt – Etninen profilointi Suomessa. Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet, 2/2018*. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Kivisto, Peter & Wahlbeck, Östen (eds.) (2012) *Debating Multiculturalism in the Nordic Welfare States*. London: Palgrave MacMillan.
- Korander, Timo (2004) Poliisikulttuuri. Poliisiammatin ja -tutkimuksen väline. *Oikeus* 33 (1), 4–24.
- Kärkkäinen, Katarzyna (2017) Learning, teaching and integration of adult migrants in Finland. *Jyväskylä studies in education, psychology and social research* 594. Jyväskylä: University of Jyväskylä.
- Kääriäinen, Juha & Niemi, Jenni (2014) Distrust of the Police in a Nordic Welfare State: Victimization, Discrimination, and Trust in the Police by Russian and Somali Minorities in Helsinki. *Journal of Ethnicity in Criminal Justice* 12 (1), 4–24.

- L 1386/2010. Laki kotoutumisen edistämisestä.
 L 872/2011. Poliisilaki.
 L 1325/2014. Yhdenvertaisuuslaki.
- Loftus, Bethan (2010) Police occupational culture: classic themes, altered times. *Policing and Society* 20 (1), 1–20.
- Lipsky, Michael (1980) *Street-Level Bureaucracy. Dilemmas of the Individual in Public Services*. New York: Russell Sage Foundation.
- Lyytinen, Eveliina (toim.) (2018) Pakolaisuus ja turva-paikanhaku Suomessa. Siirtolaisuusinstituutti, Tutkimus 2. Turku: Siirtolaisuusinstituutti.
- Martin, Susan Ehrlich (1999) Police Force or Police Service? Gender and Emotional Labor. *Annals the American Academy of Political and Social Science* 561 (1), 111–126.
- McCarthy, Daniel (2014) ‘Soft’ policing. *The Collaborative Control of Anti-Social Behaviour*. London: Palgrave Macmillan.
- Palonen, Tuire & Boshuizen, Henny P.A. & Lehtinen, Erno (2014) How Expertise Is Created in Emerging Professional Fields. In Timo Halttunen, Mari Koivisto & Stephen Billett (eds.) *Promoting, Assessing, Recognizing and Certifying Lifelong Learning*. Dordrecht: Springer, 131–149.
- Poliisin ennalta estävän työn strategia 2018–2023. Sisäministeriön julkaisuja 2019:3. Helsinki <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161300> (luettu 12.2.2019)
- Poliisin vuosikertomus 2015. https://poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/48565_Poliisi_vuosikertomus_2015.pdf?e276a7ee8693d388 (luettu 11.3.2019)
- Pyykkönen, Miikka (2007) Järjestäytyvät diasporat. Et-nisyys, kansalaisuus, integraatio ja hallinta maahanmuuttajien yhdistystoiminnassa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Pyykkönen, Miikka & Martikainen, Tuomas (2013) Muuttoliike ja kansalaisyhteiskunta. Teoksessa Tuomas Martikainen, Pasi Saukkonen & Minna Säävälä (toim.) *Muuttajat. Kansainvälinen muuttoliike ja suomalainen yhteiskunta*. Helsinki: Gaudeamus, 281–300.
- Rolandsson, Bertil (2016) Justifying Coproduced Policeability: Restrained Creativity and New Modalities of (Dis)Agreements in the Swedish Police. *International Journal of Public Administration* 40 (8), 684–696.
- Saari, Kari (2009) Poliisin ja etnisten vähemmistöjen välinen suhde 2000-luvun Suomessa – kertovanko suomalaistutkimukset kahta ristiriitaista tarinaa? *Oikeus* 38 (4), 402–419.
- Saaristo, Kimmo (2000) Avoin asiantuntijuus: ympäristökysymys ja monimuotoinen ekspertiisi. *Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja* 66. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Saukkonen, Pasi (2013) *Erilaisuuksien Suomi. Vähemmistö- ja kotouttamispolitiikan vaihtoehdot*. Helsinki: Gaudeamus.
- da Silva Gonçalves, Kalle (2018) Toimenpidevalinnan perusteet ulkomaalaisvalvonnassa – Oikeusdo-gmaattinen tutkimus poliisin ulkomaalaisvalvonnan normistosta ja sen tulkinnasta. YAMK tutkimus, Poliisiammattikorkeakoulu.
- Sisäisen turvallisuuden strategia 2017. Sisäministeriön julkaisu 15/2017. Helsinki: Sisäministeriö.
- Sotkasiira, Tiina (2017) Kotoutumista vai hyvinvointia? Metafora-analyysi syrjäseutujen kotopalveluista. Teoksessa Hiitola, Johanna & Anis, Merja & Kari Turtiainen (toim.) (2018) *Maahanmuutto, palvelut ja hyvinvointi. Kohtaamisissa kehittyviä käytäntöjä*. Tampere: Vastapaino, 30–52.
- Säävälä, Minna (2012) Koti, koulu ja maahan muuttaneiden lapset: Oppilashuolto ja vanhemmat hyvinvointia turvaamassa. Väestötutkimuslaitos *Katsauksia E* 43/2012. Helsinki: Väestöliitto.
- Sørensen, Eva & Torfing, Jacob (2011) Enhancing Collaborative Innovation in the Public Sector. *Administration & Society* 43 (8), 842–868.
- Tanner, Arno (toim.) (2008) Poliisi ja maahanmuuttajat – kohti kotoutumista edistävää vuorovaikutusta. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu.
- Tiilikainen, Marja (2016) Onko paikalla väliä? Somalialaisten perheiden turvallisuuden kokemuksia Torontossa ja Helsingissä. Teoksessa Heikkilä, Elli & Tuomas Martikainen (toim.) *Maassamuutto ja siirtolaisuus kehityksen moottoreina? IX Muuttoliikesymposium 2015*. Siirtolaisuusinstituutti. Turku: Pallosalama Oy, 53–72.
- Turtiainen, K. (2012) Possibilities of Trust and Recognition between Refugees and Authorities. *Resettlement as a Part of Durable Solutions of Forced Migration*. Jyväskylä: Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social research 451.
- Tynjälä, Päivi (2008) Perspectives into learning at the workplace. *Educational Research Review* 3 (2), 130–154.
- Uhnoo, Sara (2015) Within “the Tin Bubble”: the police and ethnic minorities in Sweden. *Policing and Society* 25 (2), 129–149.
- Wahlström, Mattias (2011) *The Making of Protest and Protest Policing. Negotiation, Knowledge, Space, and Narrative*. Göteborg Studies in Sociology No 47. Department of Sociology. Gothenburg: University of Gothenburg.
- Vanhanen, Sari (2018) Uusia käytäntöjä rakentamassa? Poliisi yhteistyön tekijänä kotouttavassa työssä. *Työelämän tutkimus*, 16 (1), 49–62.
- Vanhanen, Sari (2020) Jaettu asiantuntijuus poliisin haasteena monialaisessa kotouttamistyössä. (väitöskirja, tulossa).
- Wieslander, Malin (2014) *Ordningsmakter inom ordningsmakten. Diskurskamp, dilemma och motstånd i blivande polisens samtal om mångfald*. Karlstad University Studies 2014:40. Karlstad: Karlstad universitet.
- Wrede, Sirpa & Nordberg, Camilla (toim.) (2010) *Vieraita työssä: työelämän etnistyvä eriarvoisuus*. Helsinki: Gaudeamus.
- Vuori, Jaana (2015) Kotouttaminen arjen kansalaisuuden rakentamisena. *Yhteiskuntapolitiikka* 80 (4), 395–404.

ENGLISH SUMMARY

Sari Vanhanen: How multi-agency collaboration shapes professional expertise in integration work: the perspective of the police (Monialainen yhteistyö asiantuntijuuden muokkaajana kotouttamistyössä. Näkökulmana poliisin työ)

Multi-agency collaboration is a widely used approach to promote two-way integration in Finland. Besides public authorities, it typically involves various actors from NGOs, ethnic or religious communities, and the private sector. In this article I analyse police officers' views and experiences of local multi-agency collaboration. My specific interest is in how involvement in multi-agency collaboration shapes the professional expertise of the police: how does it enhance their expertise in preventative police work, and what are the limits or opportunities for shared knowledge between "official" and "unofficial" expertise in this context? The qualitative data consist of individual (N=15) interviews and a focus group interview with police officers conducted between 11/2015 and

8/2017 in five different regions in Finland. Based on a critical close reading, three analytical categories are identified: knowledge of surroundings in local police work; professional autonomy; and the characteristics of emotional labour faced in collaboration.

Police officers show a high level of professional autonomy, and it seems that multi-agency collaboration creates various dilemmas for them. Professional boundaries are clear and flexible at the same time. Not surprisingly, police officers feel that multi-agency collaboration requires discreet interactive and contextual competence. Self-motivation and personal interest are emphasised. Organisational structures in police work may either promote or hinder collaboration in practice. In general, there is a need to further analyse and recognise collaborative expertise as an essential part of police professionalism in promoting two-way integration.

Keywords: police work, collaboration, professional expertise, learning at work, two-way integration.